

A apărut

și se găsește de vânzare la redacția noastră

Legea Timbrului

cu toate modificările aduse până în prezent cu deciziile comisiei timbrului și cu un index alfabetic aranjată de

I. MĂNESCU

președinte la Curtea de Apel Cluj.

Prețul 100 Lei.

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate :

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Filiale : Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane, depuneri 120 milioane

A apărut**Legea Contribuțiilor Directe**

cu instrucții oficiale, Dec. Com. Centrale și cu un index alfabetic, ediție aranjată de

I. Mănescu

președinte la Curtea de Apel Cluj
Comenziile se primesc la redacția noastră.

Prețul 130 Lei.

A APĂRUT :**Colecția Oficială de legi și regulamente**

alcătuită de Consiliul Legislativ, Tomul XI, partea I, Legi și partea II-a A și B, regulamente, 1 Ianuarie 1933 - 31 Dec. 1933 ;

costul ambelor volume partea II-a lei 400, - iar al părții I-a, 250 lei.

MIRGEA GEORGESCU**CRITERIUL BIOLOGIC în DREPT**

CLUJ

IOAN SULARU
Doctor în drept, avocat

NORMELE DREPTURILOR INDIVIDULUI

REGHIN 1934

A APARUT:**Buletinul Legilor**

care publică legile, regulamentele și instrucțiunile la câte-va zile dela publicarea lor oficială sub direcțiunea

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul . . . . . 700 lei anual
Pentru magistrați și avocați . . 500 „ „
Plătibil și în rate de minimum 50 lei

Administrația la Curtea de Apei Cluj

Legea și Regulamentul

pentru

Lichidarea datoriilor agricole și urbane

în lumina Dreptului comun din Transilvania

Comentată de :

Dr. Mihai Veliciu
Directorul Contenciosului
Băncii „Albina” Sibiu

Sibiu 1934.

Legi Ardelenești

A început să prindă stabilitate, acest termen juridic în limbajul nostru juridic. Ceva mai mult, el formează o față pentru unii juriști ardeleni, când este vorba — mai ales — să înjosească calitatea legilor din vechiul regat.

Mai întâiu de toate avem noi legi ardelenesti?

Marele ardelean și în acelaș timp marele român Iuliu Maniu, într'o ședință a secției juridice a asociației de cultură „Astra“, acum câțiva ani în urmă, făcându-mi onoarea să se asocieze la propunerea mea ca activitatea secției să se îndrepteze către studii necesar unificării legislative; a declarat că un asemenea studiu în adevăr este de mare interes, „câci legile actuale ce domnesc în Ardeal sunt streine nouă românilor“.

A trecut mult de atunci. Propunerea mea n'a primit o punere în lucrare. Activitatea secției juridice a rămas cu totul nulă, din toate punctele de vedere. Membrii secției juridice a „Astrei“ rămânând, cei mai înapoiați, față de râvna ce o depun membrii celorlalte secții, a eminenței asociației de cultură ardelenesti.

Această inactivitate contribuie pe zi ce trece, ca mulți juriști ardeleni să dorească ca legiurile ce domnesc astăzi Ardealul, să rămână neschimbate și dacă este vorba de unificarea legislativă a statului unitar român, apoi aceste legi să formeze baza legilor unificate.

Am în fața mea o broșură de curând apărută a D-lui magistrat Emil Pușcariu intitulată: „Principiile unificării legislative“ care are ca sub titlu: „Concepția și metoda ei de realizare. Contribuția dreptului ardelean la unificare dreptului pozitiv românesc“, care pune pe hârtie ceea ce arătăm mai sus.

Dl magistrat Emil Pușcariu, ardelean de origine însă născut, crescut și cu studii făcute în vechiul regat, ținând sub auspiciile „Astrei“ secția literară o conferință cu titlu de mai sus, a găsit de bine ca să o tipărească.

În această broșură, Dl. Pușcariu, ține să facă să se știe că: „legile din Ardeal sunt românești, din momentul ce au fost naționalizate prin aplicarea lor dela unire până în prezent, în cadrele Statului român“. În fine că: „nu trebuie neglijată la îndeplinirea unificării, legislația Ardealului, care a obținut dreptul de cetate după unire și care a stat la baza dezvoltării sociale a acestei provincii timp de multe decenii, împlântându-și rădăcini adânci, în pământul său și născând tradiții puternici“.

Să ne ierte Dl Pușcariu, ori cât i-ar fi de mare dorința de originalitate, dar dacă noi românii, ne-am unit cu toții la un loc, tocmai idealul acesta îl avem, ca să desrădăcinăm acele rădăcini împlântate însângărând în inima și mintea românului asuprit până azi. Legile ungurești nu pot fi românești și nici naționalizate prin faptul că s'au aplicat dela unire încoace, după cum n'au putut fi naționalizate nici înainte de unire. Ele au rămas legi ungurești, după cum trebuie să rămâe legi ungurești. Ele trebuie să rămână fala ungarilor nu a românilor.

Legiitorul ungar când a alcătuit legile ce domnesc astăzi deopotrivă în Ungaria ca și în Ardeal a ținut seama de tradiția și adaptabilitatea ungarilor nu a românului. Lucru este prea natural ca să insistăm.

Menținerea aplicării legilor ungurești a fost tolerată, în credința că o unificare legislativă se va îndeplini urgent. Întârzierea nu trebuie să lase să se creadă că legile ungurești s'au transformat în legi românești și nici chiar ardelenesti.

Dl Pușcariu voind ca să probeze poate odată mai mult că „legile din Ardeal sunt românești“ și ca să îndepărteze ideea celor care cred că sunt legi ungurești continuă: „De alt fel această legislație n'are nimic specific unguresc fiind creată din instituțiuni juridice, luate din legiurile europene moderne și suferind în special influența dreptului german“.

De perfect acord, dar această adevărată constatare, încă nu poate caracteriza legile aplicate în Ardeal ca românești.

Și atunci putem fi de acord cu Dl Pușcariu când zice: „Apoi tendința de internaționalizare a dreptului modern este atât de însemnată, încât ori ce legiure în epoca noastră, este nevoită să se inspire din progresele realizate de legile celorlalte țări, în măsura adaptării lor societății pentru care se legiferează, pentru ca dreptul acesteia să nu rămână la periferia progresului social“. Din punctul acesta de vedere credem că nu are nimeni nimic de zis, ca fie chiar și legislația ungurească să fie cercetată și să formeze o bază a noii noastre legiferări.

De aceia e bine ca Dl Pușcariu să ție seama de înțeleptele cuvinte cu care încheie Dl Al. N. Gane Primul Președinte al Consiliului Legislativ prefața ce a binevoit să-i acorde: — „noile coduri nu vor fi nici ungurești, nici chiar ale vechiului regat, ci codurile românești pe care conștiința juridică a întregii națiuni e în drept să le pretindă. Acestea, cu respectul continuității față de tradițiunile juridice ale țării, ne-am străduit să reprezinte o sinteză a celor mai superioare instituțiuni, indiferent că aparțin vechiului Regat sau provinciilor alipite“.

Nu ne îndoim, că Dl Pușcariu, căruia nu i se poate contesta calitatea, va ști să tragă concluzii atât din rândurile de mai sus din prefață, cât și din prezentul articol.

I. MANESCU

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 1268/1933. Președinția: V. Sandor consilier

Cerere de defalcare și înființare de nouă carte funduară relativă la imobile rurale. Condiția cerută de a se face dovadă că solicitantul este român. Art. 18 din Constituție. Ne facerea acestei dovezi conduce la respingerea cererii. Nouă cerere cu dovadă că imobilul nu mai este rural ci urban. Înlturarea condiții ca solicitantul să fie român.

Importanța deosebirii, și întârzierii de a se face proba din punct de vedere al rangului înscrierii. Lipsa de corelație între prima cerere și cea de a doua. — Art. 61 Reg. C. F.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că la 3 Aprilie 1928, Maria Manta căsătorită Iosef Marian, a cerut Jud. Urbană Cluj S. C. F., ca pe baza contractului de cumpărare și a schiței ce a anexat, să se defalcheze din imobilul cuprins în C. F. Cluj No. 5296 top. 4953/i, porțiunea de 112 st. p. și sub No. 4953/i—310 să se treacă într-o nouă carte funduară.

Că Judecătoria Urbană Cluj prin încheierea din 23 Iulie 1928, ordonând notarea cerută, a invitat pe reclamantă că în 15 zile, să facă dovada calității sale de cetățeană română, sub sancțiunea ca în caz contrar cererea va fi radiată iar reclamanta neconformându-se acestei deciziuni, instanța de C. F. cu dec. Nr. 1952—1929, din oficiu a radiat notațiunea.

Că la 15 Martie 1929, reclamanta făcând o nouă cerere, arată că imobilul No. 5296, în urma hotărârii Consiliului Comunal, a devenit urban, și solicită pe baza aceluiaș contract de vânzare-cumpărare să se întabuleze pe numele său dreptul asupra No. top. 4953—1—5 în întindere de 157 st. p., cu acordarea rangului vechi, cerere pe care Judecătoria prin încheierea No. 6876—1929 a admis-o, fără acordarea rangului vechi.

Că încheierea de mai sus a Judecătoriei, fiind atacată cu recurs (apel) Tribunalul Cluj prin sentința supusă recursului de față a respins apelul, arătând că deoarece nu s'a cerut prelungirea termenului de justificare, s'a pierdut dreptul la rangul anterior astfel că acest capăt de cerere a reclamantei a trebuit să fie respins.

Având în vedere că recurenta critică soluțiunea de mai sus a instanței de apel, pretinzând că aceasta ar fi comis un exces de putere, violare a art. 18 din Constituție și 61 din Reg. de C. F. atunci când a pretins recurentei să facă dovada calității de român, pentru a admite intabularea dreptului său de proprietate asupra unui teren urban, că după dispozițiunile art. 61 din Reg. C. F. rangul în C. F. determinându-se după ordinul înregistrării cererii, instanțele — pretinde recurenta — trebuiau să-i acorde intabularea dreptului, în rangul intrării cererii cu No. 2994—1924, iar nu cel de sub No. 6876—1929 când a fost rezolvată cererea.

Considerând că prima cerere de intabulare — introdusă la 3 Aprilie 1928, necuprinzând nici o mențiune cu privire la caracterul de urban sau rural al terenului asupra căruia se solicită intabularea, cu drept cuvânt prima instanță pentru că terenul figura în C. F. ca arător — a cerut petiționarei în lipsa unui certificat doveditor că terenul este urban, să facă dovada calității sale de român.

Că recurenta depunând cu a doua cerere și certificatul că terenul a devenit urban, prima instanță a admis intabularea cerută fără a mai discuta naționalitatea recurentei, astfel că în atari condițiuni imputarea de violare a art. 18 din Constituție fiind nefondată, se respinge.

Considerând — în ce privește violarea art., 61 Reg. C. F. instanța a făcut o justă aplicațiune a acestui text în speță, acordând recurentei intabularea dreptului după rangul cererei sale cu No. 6876—1929, deoarece cererea anterioară a recurentei fiind rezolvată și respinsă, prin încheierea din 25 Iulie 1929, fără ca recurenta să fi anexat această încheiere, ori să fi cerut prelungirea termenului de justificare, ca atare acea pronunțare după expirarea termenului atribuit să fie radiată din oficiu; că recurenta înaintând ulterior o altă cerere cu alt număr de înregistrare rezultă că instanța se găsea sesizată numai cu examinarea acestei cereri înregistrată la No. 6876 neputând hotărâ asupra ei instanța decât dela data înregistrării acesteia ceeace făcând, tribunalul n'a violat zisul text și deci recursul găsindu-se nefondat se respinge.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 488—933 Președ. T. Maghern consilier

Daune. Prejudiciu necontestat. Dreptul instanței de a stabili daunele prin apreciere.

Potrivit art. 271 proc. civ. ard. dacă dovezile propuse de părți nu au dat rezultatul mulțumitor sau pe cât se poate prevedea nu promet vreun rezultat, instanța, ținând seama de toate împrejurările, va stabili după aprecierea sa quantumul pagubei, independent de stabilirea judecătorească a beneficiului de care a fost lipsit sau a altei pretențiuni al cărei temei sau nu este discutabil sau este dovedit.

Din dispozițiunile acestui text de lege rezultă că în cazurile când este cert că paguba s'a produs nefiind discutabilă existența pagubei, ci numai quantumul ei, dacă dovezile propuse de părți nu au dat rezultatul mulțumitor instanța nu poate respinge acțiunea în daune, ci în tot cazul va fixa quantumul lor după aprecierea sa, ținând seama de toate împrejurările cauzei.

În speță este necontestat că recurentul a fost bătut de intimați după care a zăcut în pat, ceeace fără îndoială, implică incapacitate de lucru și deci daune.

Așa fiind și din moment ce din cele de mai sus rezultă că în speță nu era discutabilă înaintea instanței de fond existența daunelor suferite de recurent, ci numai quantumul lor care se putea fixa de instanță după aprecierea sa. Curtea de apel nu putea respinge apelul recurentului confirmând sentința primei instanțe prin care i s'a respins acțiunea în daune decât numai prin violarea dispozițiilor legale de mai sus și exces de putere.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 1588/1933. Președinte Al. Luca, preș.

Nu se presupune. Trebuie să rezulte evident din act. Aplicațiune.

Novățiunea, potrivit art. 1128 c. civ., este un mod de stingere a unei obligațiuni prin creierea unei alteia noua destinată s'o înlocuiască; însă în

conformitate cu dispozițiunile art. 1130 cod. civ., novațiunea nu se presupune, intențiunea de a o face trebuind să rezulte evident din act.

Deci urmează că simplul fapt al primirii unor cambii de către creditorul unei obligațiuni, nu implică numai decât, renunțarea acestuia la drepturile derivând din raportul inițial de obligațiune, ci numai acceptarea unei promisiuni în plus că i se va plăti ceea ce i se datorează, în condițiuni mai lesnicioase, atâta timp cât intențiunea de a crea o nouă obligațiune în locul celei vechi nu rezultă în mod evident din această operațiune.

În speță, Curtea de apel examinând răspunsurile la interogator al intimatului constată în fapt și motivează că simplul fapt al primirii cambiilor nu constituie o novațiune, cambiile nefiind date decât pentru a ușura plata chiriei.

Făcând aceste constatări din interpretarea voinței părților, fără denaturare, în limitele dreptului său suveran de apreciere și care scapă controlului acestei Inalte Curți, Curtea de apel a putut să constate că, în speță, nu a avut loc nici o novațiune a obligațiunii rezultate din contractul de închiriere, fără ca prin aceasta să comită imputările ce se aduc deciziei prin acest motiv de casare.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 73/1933, Președinția Al. Inca, Președinte

Prescripția. Întreruperea față de capital operează și asupra dobânzi lor ca și cea față de fond în ce privește venitul.

Întreruperea prescr. față de acțiuni.

Având în vedere că prin motivul II de casare se pretinde că tribunalul a violat art. 1865 aliniatul I cod. civ., pentru că, deși cererea introdusă la tribunalul Dolj privea în adevăr numai plata capitalului prin ea s'a întrerupt, însă, prescripția și față de procentele datorate la capital, căci este de principiu că acțiunea în revendicare a unui bun, derivând din acelaș drept de proprietate ca acțiunea în restituirea fructelor, exercitarea acțiunii pentru fond, întrerupe prescripția și pentru venit;

Având în vedere că art. 1865 alin. I cod. civ., prevede că întreruperea civilă a prescripțiunii se oferă printr'o cerere făcută în judecată, fie introductivă de instanță sau numai incidentă într'o instanță deja începută;

Având în vedere că, în regulă generală, efectul întrerupător de prescripțiune pe care îl are o acțiune în justiție, conform textului citat, nu se poate întinde la o altă acțiune; că, numai în cazul când acțiunea care a fost introdusă în justiție, ar avea acelaș obiect și o singură cauză, cu altă acțiune, așa încât aceasta din urmă să fie virtual cuprinsă în cea dintâi, numai în atare caz efectul întrerupător de prescripțiune pe care îl produce prima acțiune se va opera și pentru cealaltă; că, astfel, în aplicarea acestei excepțiuni, se admite în drept că acțiunea intentată pentru reclamarea unui capital produce o întrerupere de prescripțiune și pentru acțiunea de reclamarea dobânzii.

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. No. 117-933. Președinte: O. Băleanu, cons.

Societate pe Acțiuni. Reprezentare. Semnare valabilă. Consiliu de Administrație. Restricțiuni prin Statute. Nevalabilitate (art. 186 și 188 cod. comercial).

Codul comercial, în cap. IV. intitulat Consiliul de Administrație și Consiliu de cenzori, stabilind atribuțiile Consiliului de administrație al Societății pe acțiuni, prin art. 186 și 188 prevede, că societatea pe acțiuni este reprezentată față de autorități și față de terți prin Consiliul de Administrație și că prin actele încheiate de Consiliul de Administrație în numele societății, contractează drepturi și obligațiuni societatea, iar potrivit art. 185 cuprins sub acelaș capitol, semnătura socială a unei societăți pe acțiuni, va fi făcută de Consiliul de Administrație conf. statutelor și însăși semnătura firmei sociale va fi făcută prin adăugirea semnăturilor, proprii ale celor în drept a semna la firma socială.

Prin aceste texte, legiuitorul pentru a nu se naște nici un dubiu asupra persoanelor care au dreptul de a reprezenta și a semna în mod valabil și obligator o asemenea societate a determinat în mod expres că semnătura socială se face de Consiliul de Administrație după statutele societății, de unde urmează, că o semnătură făcută de o altă persoană, este fără efect în ce privește responsabilitatea și obligarea societății.

Dreptul de a semna societatea pe acțiuni, fiind dat prin lege în atribuțiunile Consiliului de administrație, eventualele restricțiuni din Statute în această privință sunt inoperante față de terți ca unele care sunt făcute în afară de condițiunile legii, împrejurare ce rezultă și din art. 190 cod. com. care prevede, că restricțiunile impuse atribuțiunilor Consiliului de administrație prin statute, nu produc nici un efect juridic față de cei de al treilea.

În asemenea situațiune de drept și întrucât în speță este constant că contractul în chestiune a fost semnat numai de directorul intimatei, iar nu de cei doi membrii din Consiliul de Administrație, singurii cari conf. art. 29 din statutele fabricii o pot semna în mod valabil, Curtea de Apel sub acest raport n'a violat art. 185 citat atunci, când a declarat de nevalabil contractul încheiat între părți fără respectarea condițiunilor prevăzute de acest text și art. 29 din statutele intimatei.

Astfel fiind și întrucât soluția Curții de apel se menține pe constatarea, că contractul a fost semnat numai de directorul fabricii intimate, recursul urmează a fi respins pe acest motiv, fără a se mai examina celelalte motive de casare, a căror cercetare este lipsită de interes.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III

Decizia No. 2211/933 Președ. D. G. Lupu, Președ.

Competința Curților de apel de a judeca recursurile în materie de urmărirea veniturilor publice.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată că, Curtea de Apel și-a declinat competența de a judeca recursul făcut de firma „Frații Neumann” contra sentinței fiscale a Tribunalului Satu-Mare S. II-a cu No. 637 din 1932 dată în proces cu Primăria Com. Pomi și trimis recursul pentru judecarea Curții de Casație, pe motiv că recursul este îndreptat contra unei sentințe date de Tribunal în materie de perceperea și urmărirea veniturilor publice iar potrivit art. 31 paragraful 3 lit. 9 din legea Curții de Casație, recursurile în materie administrativă și fiscală care nu sunt date prin legi speciale în căderea altor instanțe se vor judeca de secțiunea III-a a Inaltei Curți, însă întrucât legea specială pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice nu numai că nu dă în competența Curții de Apel judecarea acestor recursuri, ci din contra prin art. 34 alin. 7 stabilește competența Curții de Casație rezultă că recursul trebuie trimis pentru judecare Inaltei Curți.

Considerând că art. 58 din noua lege pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, prevede că recursurile îndreptate contra cărților de judecată și sentințelor Tribunalelelor sunt date în competența Tribunalelelor sau Curților de Apel după cum suma urmărită este mai mică sau mai mare de 50.000 lei, desființând complet competența Curții de Casație în această materie.

Considerând că aceste decizii urmează a se aplica și recursurile pendinte, căci art. 73 din noua lege pune principiul, că instanțele ce se găseau sesizate la punerea în aplicare a legii cu afaceri pentru care au devenit necompetente se vor sesiza în favoarea instanțelor competente.

Că dar noua lege pentru perceperea și urmărirea veniturilor Statului din 1933, desființând competența acestei Inalte Curți, în ce privește judecarea recursurilor în această materie, trecându-le în competența Curților de Apel și Tribunalelelor, chiar și pentru recursurile pendinte la data punerii în aplicare, rezultă că potrivit art. 50 rezolvarea acestui recurs, este de competența Curții de Apel din Oradea, în favoarea căreia această Inaltă

Curte urmează să-și declină competența, fiindcă suma urmărită prin procesul verbal de urmărire trece peste suma de 50.000 lei.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. no. 1482—933. Președinția: D. G. Lupu, preșident

In contra hotărârii prin care s'a respins o excepțiune (art. 180 p. a.), nu există recurs în Casație nefiind o hotărâre desăvârșită.

DELIBERAND.

Asupra chestiunii de a se ști dacă recursul pornit de recurenta Compania Europeană de Asigurare a mărfurilor și bagajelor este sau nu admisibil.

Având în vedere că din instanța Tribunalului cât și din decizia No. C. 755 din 17 Iunie 1931, a Curții de Apel Cluj S. I., a atacat cu recurs, se constată că intimatul reclamant Isac Simion a intentat acțiune în contra direcțiunii Generale CFR și Companiei Europene de Asigurare a bagajelor și măr-

furilor pentru plata sumei de 191.680 lei; că luându-se în cercetare de către prima instanță acest litigiu și înainte de a intra în fondul acțiunii introductive de instanță, pârâta Compania Europeană de Asigurare a ridicat excepțiunea dilatorie în baza art. 180 pct. 3 Pr. civ. ard. urmând ca Tribunalul Cluj să-și declină competența, deoarece în baza contractului de asigurare intervenit între părți, acțiunea nu poate fi introdusă decât înaintea instanțelor judecătorești din București, singurele competente de a judeca litigiul părților.

Că, Tribunalul Cluj S. IV., prin sentința No. 1940 din 2 Martie 1931, judecând această excepțiune a respins-o, soluțiune care de altfel a fost adoptată și de Curtea de Apel Cluj, prin decizie supusă recursului, în urma apelului introdus de pârâta, astfel încât a rămas definitiv hotărâtă căderea Trib. Cluj și investirea lui de a judeca fondul procesului.

Având în vedere, că urmează a se cerceta chestiunea de a se ști, dacă în cazul de mai sus instanța de apel statuând în exclusiv asupra unei chestiuni de competență, a dat sau nu o hotărâre desăvârșită care să fie susceptibilă de recurs în casație în sensul art. 24 din Legea Inaltei Curți de Casație și Justiție.

Considerând, că în conformitate cu art. 24 din legea Curții de Casație hotărârile date de Tribunalele ca instanțe de apel, și acea date de Curțile de Apel nu sunt susceptibile de a fi atacate cu recurs în casație decât numai dacă sunt desăvârșite, dacă prin ele instanța de apel s'a desinvestit pronunțându-se complet și definitiv asupra procesului dedus în judecata sa.

Că numai prin excepție dela această regulă hotărârile chiar nedesăvârșite pot fi atacate cu recurs însă numai în cazurile anume determinate prin art. 22 și 28 al. 2 din L. organică a Inaltei Curți.

Că potrivit art. 24 din menționata lege, ori de câte ori, dar instanța de judecată a soluționat o chestiune de competență fără ca prin hotărârea dată să fi rezolvat însăși fondul litigiului și să se fi desinvestit definitiv de judecata litigiului dedus în judecata sa, instanța a dat o hotărâre nedesăvârșită care nu poate să fie atacată cu recurs decât în cazurile excepționale anume arătate de art. 22 și 28 al. II. din legea Curții de Casație adică în caz de conflict de jurisdicțiune sau de recurs în interesul legii făcut de Ministerul de Justiție, direct sau de adreptul prin procurorul general al Curții de Casație, sau în urma inițiativii luate de acesta pentru motivele enumerate în art. 22.

Considerând că potrivit acestor norme și în condițiunile de fapt expuse mai sus în speță deciziunea atacată cu recurs nu constituie o hotărâre desăvârșită în spiritul și litera art. 24 din legea Curții de Casație, întrucât prin deciziunea dată, instanțele de fond nu s'au desinvestit de judecata litigiului dintre părți, ci a statuat numai asupra competenței primei instanțe de judecată, trimițând acesteia întreg dosarul ca să procedeze mai departe la judecată, astfel că a rămas deschis recurentei pârâte posibilitatea ca ulterior și odată cu fondul

să ridice chestiunea competenței, pe care astăzi nu o poate deduce printr'un recurs separat. Că de sigur dacă în speță Curtea de Apel ar fi invalidat sentința Tribunalului în sensul de a-l declara incompetent și a-l desesiza în acest chip definitiv de judecarea procesului, în contra unei asemenea decizii, ar fi fost deschisă calea recursului, fiindcă și în această ipoteză instanțele de fond n'ar fi desinvestit în mod complet de judecarea litigiului.

Că așa fiind și întrucât deciziunea atacată cu recurs nu întrunește condițiunile unei hotărâri desăvârșite după cum cere art. 24 citata lege, și nu este nici de acelea nedesăvârșite despre care tratează art. 22 și 28 al. II. din legea Curții de Casație, recursul de față este inadmisibil și cată a se respinge ca atare.

Jurisprudențe Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Dec. No. 729/921. Președinția D. Tăslănoanu, Consilier

Recurs. Petițiunea de recurs semnată. Anexa cu motive noi nesemnate. Valabilitate. Neplata taxelor de citațiuni odată cu depunerea recursului; Nu atrage nulitatea lui.

CURTEA,

Asupra incidentului relativ la chestiunea nulității motivelor de casare:

Având în vedere că la dosarul recursului se află înregistrată la No. 9159—1921 o suplică adresată grefierului Curții de Casație, semnată de recurent prin procuratorul său și prin care suplică declară că depune motivele de recurs în dublu exemplar; că atât anexa cuprinzătoare de motive aflată la dosar și vizată de grefier, cât și exemplarul comunicat intimatului, se constată în adevăr că nu sunt semnate.

Considerând că nici o dispozițiune de lege nu declară nule pentru lipsa semnăturii, anexele cuprinzătoare de motive de casare.

Că întrucât în speță se constată că motivele au fost depuse cu petițiune semnată în regulă de recurent și au fost identificate prin viza grefierului, iar intimatul nu învoacă vre-o nepotrivire între cele două exemplare de motive sau că s'ar fi făcut vre-o adăogire într'ânsele, după expirarea termenelor de depunere a motivelor, incidentul este neîntemeiat și cată a fi respins.

Considerând, în ce privește al doilea incident, că nu s'au plătit taxele de citațiuni odată cu depunerea recursului sau a mijloacelor de casare, de asemenea nu este fundat și cată a se respinge, deoarece neplata lor nu este prevăzută sub pedeapsă de nulitate.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia No. 32/1934. Preș. C. Gh. Rătescu, Preș.

Martor mut. Înălțurare dela jurământ, prin acordul părților și Ministerului Public. Depoziția lui luată fără aplicarea art. 357 pr. pen. Nulitatea mărturiei.

In fapt: Curtea cu juri a județului Gorj, condamnă pe I. G. S., la 5 ani reclusiune prin aplicarea art. 238, 241 și 7, alin. 3 c. pen.

Din procesul verbal de ședință, rezultă că o martoră B. I. Z., mama concubinei victimei, deși regulat citată și notificată, a fost înălțurată dela jurământ pe motiv că era paralică și mută și că părțile în proces și Ministerul Public au căzut de acord asupra acestei chestiuni.

In drept: Conform art. 342 pr. pen., jurământul martorilor este cerut în interesul justiției, ca o garanție a veracității depoziției lor, el fiind de ordine publică nu poate fi omis, chiar dacă părțile în proces și Ministerul Public ar fi de acord.

Deasemeni conform art. 317 pr. pen., dacă martorul este surdo-mut, trebuie să se facă de către președinte investigațiile necesare, pentru a afla dacă martorul știe să scrie și să citească, în care caz mărturia ca și jurământul lui se vor lua prin scris, iar dacă martorul nu știe carte, trebuie, sub pedeapsă de nulitate, să se numească interpret, care va avea mai multă deprindere de a comunica cu acest martor, depoziția luându-se prin intermediul său.

Deși aceste dispozițiuni se referă la surdo-muți totuși pentru identitate de rațiune, aceleași formalități trebuiesc observate și în cazul când martorului este numai surd sau numai mut, sau atins de o infirmitate ce-l împiedică a se exprima în mod inteligibil.

Astfel fiind și cum în speță înălțurarea dela jurământ a martorei B. I. Z., fiind făcută pe considerațiunea că această este mută și paralică, fără a se observa în această privință dispozițiunile art. 357 pr. pen., urmează că procedându-se astfel s'a violat acest text de lege și principiul sus menționat.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I-a.

Dec. No. 1605/933. Președinția V. Sandor cons.

Motive. Redactare. Anulare în lipsa respectării disp. art. 36, alin. 3 legea Curții de Casație.

Art. 36 alin. 3 din legea Curții de Casație prevede că motivele recursului vor trebui să fie formulate în prima parte sub forma enunțativă cu totul rezumată, indicându-se numai textul de lege prin principiul de drept violat și în ce sens anume, iar în a doua parte să urmeze dezvoltarea.

Precizarea textului de lege ori a principiului de drept a cărui violare se impută instanței de fond cum și a sensului în care s'a săvârșit violarea lor constituie o condițiune neapărat necesară pentru ca instanța de recurs să poată exercita controlul său asupra exactității în drept a soluțiunilor date de instanța de fond deoarece întinderea acestui drept de control este condiționată de întinderea și cuprinsul criticilor formulate în scris prin motivele de casare.

Prin recursul de față recurentul se plânge prin partea enunțativă a recursului, că tribunalul ar fi făcut o rea aplicațiune a legii, dar fără să arate textul de lege care a fost greșit aplicat și în ce sens anume, iar în a doua parte se expun numai fapte

făcându-se imposibilă o examinare a exactității soluțiunii date de instanța de fond.

Prin modul acesta neregulat, în care au fost formulate motivele de casare, s'au nesocotit cerințele art. 36 al. 3 din leg. Curții de Casație, astfel că recursul de față urmează a fi anulat.

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia No. 1166/934. Președinte: Th. Radu Consilier

Nulitatea de forma care nu s'a propus în fața instanței de apel, nu poate fi rezolvată direct de Curtea de Casație.

Acuzatul judecat pentru alte infracțiuni de cât pentru cele care a fost deschisă acțiunea publică. — Posibilitatea dacă Ministerul Public își estinde acțiunea cu referire la art. 96 și 99 C. p.

DELIBERAND.

Asupra recursului declarat de către acuzatul Roman Mihail, în contra deciziei No. P. 729—1933 a Curții de Apel Cluj S. I-a, prin care menținându-se sentința penală No. 514—1931 a Tribunalului Someș secția II-a, acuzatul a rămas condamnat la 6 luni reclusiune și 500 lei amendă, pentru faptele prevăzute, calificate și pedepsite de art. 404 și 402 al. II c. p. combinate cu art. 96 și 99 c. p. și cu aplicațiunea art. 91 c. p.

Având în vedere motivul de casare, întemeiat pe cazul de nulitate de formă prevăzut de art. 384 pct. 2 pr. pen., tras din împrejurarea că în complexul de judecată format la Tribunalul Someș, a figurat și judecătorul Popescu, care ar fi fost exclus de lege, de a fi judecat în cauză, deoarece instrumentase în acest dosar, în calitate de judecător de instrucție.

Considerând că, potrivit dispozițiilor art. 428 al. II. pr. pen. nulitatea de formă, care n'a fost arătată în apel nu mai poate fi, invocată în recurs în casație;

Că, astfel fiind și cum din dosar se constată că recurentul prin apelul său n'a adus în dezbateră Curții de fond, nulitatea de formă, pe care o invoacă în fața Inaltei Curți și care s'ar fi săvârșit de către prima instanță, urmează că motivul de casare să fie înlăturat ca inadmisibil.

Având în vedere motivul de casare întemeiat pe violarea art. 1 pr. pen., tras din aceea că, acuzatul ar fi fost judecat pentru alte infracțiuni decât acelea pentru care a fost deschisă acțiunea publică, motiv de casare care conform art. 30 al. II. nov. pr. pen., urmează a fi considerat ca declarat cu invocarea cazului de nulitate prevăzut de art. 384 pct. 11 pr. p.

Având în vedere că, din lucrările dela dosar se constată că, prin rechizitorul de trimitere în judecată No. 1452—1931 al Parchetului Tribunalului Dej, acuzatului i se impută că contrar înțelegerii și fără știrea reclamanților, a complectat două cambii, din care cu una a ridicat dela Banca Victoria

suma de 4000 lei, iar cu cealaltă a ridicat suma de 5000 lei dela Casa de Păstrare din Cheochiș Gherla și Jiu; iar prin sentințele instanțelor de fond pe lângă plăsmuirea acestor două cambii, *acuzatul a mai fost declarat vinovat și condamnat și pentru complectarea contrar convenției a unei cambii, în valoare de 7000 lei, a reclamanților Gerghely Arpad și Babos Elena.*

Considerând însă că, prin faptul că în ședința din 25 Februarie 1933, ținută în fața Tribunalului Someș, reprezentantul Ministerului Public și-a modificat rechizitorul fără ca acuzatul să fi făcut vre-o obiecțiune — în sensul că înțelege a susține acuzarea conform dispozițiilor art. 96 și 99 c. p. și față cu întreaga instrucțiune urmată în cauză, rezultă că acțiunea publică s'a găsit extinsă și asupra falsificării cambiei, menționate mai sus, în valoare de 7000 lei și că deci nu se mai poate susține în mod valabil că sentințele condamnatoare ar fi fost date, în ceea ce privește această cambie, fără a avea la bază o acuzare legală;

Că dar, motivul de casare urmează a fi înlăturat ca nefondat.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a

Decizia No. 2350/933 Președinte: N. Stănilă consilier

Recursurile în contra sentințelor pronunțate în apel de Tribunale și în ultimă instanță de judecătorii de ocol, — fie că ele se referă la infracțiuni de drept comun, fie la acelea prevăzute de legi speciale, — se judecă de Curțile de Apel respectiv de Tribunalele competente.

Legea monopolurilor din 2 Iulie 1930, prin art. 89 acordă părților dreptul de a declara recurs la această Supremă Instanță contra hotărârilor instanțelor de fond, date în apel, în materia infracțiunilor la această lege.

Considerând însă că, legea din 31 Martie 1932 a Curții de Casație, intervenită posterior legii monopolurilor, prin art. 31 paragr. II, lit. a) al. II a trecut în competența Curților de Apel toate recursurile declarate împotriva sentințelor tribunalelor date ca instanță de apel, iar în competența tribunalelor pe cele introduse contra cărților de judecată pronunțate în ultimă instanță, chiar dacă prin legile anterioare se prevedeau alte instanțe de recurs.

Legiuitorul a luat această dispozițiune în interesul unei mai bune administrațiuni a justiției, degrevând această Inaltă Curte de recursurile penale în contra sentințelor pronunțate în apel de tribunale și în ultimă instanță de judecătorii de ocol, fie că ele se referă la infracțiuni de drept comun, fie la acelea prevăzute de legi speciale.

A se da o altă interpretare textului de lege arătat și anume cea adoptată de tribunal prin sentința declinatorie de competență de mai sus, ar însemna să se nesocotească însăș scopul pentru care s'a modificat citatul art. 31, ceea ce ar fi contrariu spiritului și textului legii care nu face nici o distincție între cărțile de judecată pronunțate în ultima instanță, indiferent dacă e vorba de infracțiuni de

drept comun sau de acelea prevăzute de legi speciale cum este în speță.

Așa fiind, incidentul ridicat de d. Procuror General este întemeiat și urmează a se admite, această Inaltă Curte declinându-și competența în favoarea Tribunalului Teleorman.

Inalta Curte de Casație și Justiție. Secția II.

Dec. No. 2549/933, Președ. D. Volanschi, Prim Președinte

Decizie dată de Camera de acuzare. Materie corecțională. Opoziția procurorului sau părții civile. De când curge termenul de recurs. Art. 396 p. penală.

Art 396 proc. penală prevede în alin. I că termenul de recurs în Casație este de 3 zile libere de la pronunțarea hotărârii ce se atacă pe această cale.

Din locul în care este așezat acest text și din însăși rațiunea cuprinsă într'însul rezultă însă că dispozițiunea ca termenul de recurs să curgă dela pronunțare, nu poate fi aplicabilă decât în ce privește recursul contra hotărârilor date de instanțele de judecată.

În adevăr, este de principiu că termenul legal al unei căi de atac nu poate curge decât în cazul când partea a avut posibilitatea să știe că o hotărâre se poate da în contra sa, când a fost citată sau a avut cunoștință de termenul fixat pentru judecată, și după procedura penală citarea nu este impusă de lege decât instanțelor de judecată propriu zise; iar nu și Camerei de punere sub acuzare, conform art. 218, urm. pr. pen., trebuie să judece fără citarea sau prezența părților.

Mai mult, legea nu prevede nici obligațiunea ca opozițiile făcute la Camera de punere sub acuzare de ministerul public depe lângă tribunal sau de partea civilă, să fie comunicate preveniturii.

A admite că și în acest din urmă caz termenul de recurs curge tot dela pronunțare, ar însemna însăși suprimarea dreptului de recurs.

Prin urmare, dispozițiunea din art. 396 cu privire la socotirea termenului de recurs dela pronunțare nu poate fi aplicabilă recursului făcut contra deciziunilor de trimetere date de Camera de punere sub acuzare în materie corecțională în urma opoziției făcute de procurorul tribunalului sau de partea civilă, ca în speță, deoarece, după cum s'a arătat, recurentul nu a fost pus în măsură să cunoască introducerea vreunei opoziții și pronunțarea unei deciziuni în contra sa.

Așa fiind și întrucât în speță se constată că preveniturii nu i-a fost comunicată deciziunea prin care Camera de punere sub acuzare, prin admiterea opoziției făcute de partea civilă a dispus trimiterea lui în judecată pentru delictul arătat, recursul de față urmează a fi socotit introdus în termen.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II

Dec. No. 3091—1933 Preș. N. Stănilă consilier

Regulament de competență. Contravenție la legea recrutării. Schimbarea de domiciliu fără anun-

țarea organelor militare competente. Judecarea infracțiunii, conf. art. 91 din legea recrutării este dată în competența tribunalelor civile.

În fapt: Inculpatul Simion Licescu, plutonier de rezervă, fost cu domiciliul în com. Sereca din jud. Hunedoara a fost trimis în judecată penală de către Cercul de Recrutare Hunedoara în fața Judecătoriai Mixte Calafat deoarece, mutându-se din susmenționata comună în orașul Calafat, nu a raportat Cercului schimbarea de domiciliu, contravenind astfel dispozițiunilor art. 45 din Regulamentul Mobilizării Armatei.

Această instanță însă și-a declinat competența de a judeca cauza, motivând — cartea de judecată penală cu No. 905—1933 — că, faptul inculpatului fiind cel prevăzut de art. 224 din codul justiției militare comb. cu art. 45 din zisul regulament, potrivit art. 53 din legea judecătorilor de ocoale excede competența sa.

Afacerea venind în fața Consiliului de Războiu al Corp. I. Armată, această instanță la rândul său și-a declinat competența în favoarea tribunalelor ordinare, motivându-și soluțiunea pe dispozițiunile art. 125 din legea pentru recrutarea armatei din 1913, text care a modificat dispozițiunile art. 224 bis, din codul justiției militare din 1894 și care, nefiind contrariu dispozițiunilor art. 102 din legea recrutării din 1930, este și astăzi în vigoare.

Că dar, ivindu-se un conflict negativ de jurisdicțiune între aceste două instanțe prin hotărâri rămase definitive, iar cursul justiției găsindu-se întrerupt, această Supremă Instanță urmează să pronunțe în cauză un regulament de competență.

În drept: În conformitate cu art. 91 al. V și VI. din legea recrutării din 1913, text care neconținând dispozițiuni contrarii legii din 1930, nu a fost abrogat de art. 102 din această din urmă lege, la fiecare birou de mobilizare și strămutare depe lângă cercurile de recrutare se va ține un registru matricol în care se va înscrie poziția militară a fiecărei persoane, dela încorporare și cu toate schimbările făcute până la terminarea serviciului militar.

Orice om înscris în registru matricol al biroului de recrutare, la schimbarea de domiciliu este ținut să anunțe pe șeful garnizoanei comunei ce părăsește precum și pe șeful garnizoanei comunei unde și-a stabilit noul domiciliu, iar cei ce locuiesc în orașele unde se află și reședința birourilor de recrutare și mobilizare sunt obligați să facă cunoscut schimbările direct acelu birou.

Abaterile dela aceste dispozițiuni legale sunt sancționate de dispozițiunile art. 125 din aceeași lege din 1913, text care deasemenea și astăzi este în vigoare și care edictează pedeapsa amenzii dela 10—200 lei și chiar închisoarea corecțională dela 15 zile la 3 luni contra militarilor cari nu au făcut declarațiunea schimbării domiciliului conform art. 91 citat, fixând totodată competența tribunalelor ordinare în asemenea infracțiuni.

Așa fiind și cum din actele și lucrările dosarului se constată că inculpatul Simion Licescu, plutonier de rezervă, și-a schimbat domiciliul din com. Sereca, jud. Hunedoara, în orașul Calafat din

jud. Dolj, fără să avizeze cercul de recrutare despre această mutațiune, el a contravenit dispozițiilor art. 91 al. V și VI din legea recrutării din 1930 și s'a făcut pasibil de pedeapsa prevăzută de art. 125 din aceeași lege, astfel că urmează — potrivit acestui text — să fie judecat de tribunalul civil, în speță Tribunalul Dolj.

Judecătoria de ocol Sibiu.

Doz. No. 1758/933

Revizuire în penal. Cazurile de admisibilitate. Probe exagerate. Art. 446 pct. 1. pr. pen. Art. 326 pt. 2. proc. penal. Achitare.

Când în revizuire se aduc probe noi din care rezultă că acuzatul conductor de tren găsind la revizie un pachet și întrebând în sala de așteptare a gărei, unde a terminat cursa sa, al cui este pachetul și neprimind nici un răspuns a putut să-l ducă acasă fără a i se putea imputa vre-o infracțiune, mai ales că se dovedește că soția sa l-a luat și înstrăinat fără știrea și voința lui.

Că el fiind condamnat pentru furt în baza unor probe exagerate urmează în baza art. 446 pt. 1 a se admite în principiu revizuirea și în fond a-l achita în baza art. 326 pt. 2. proc. pen.

Judecătoria asupra cererii de revizuire:

Având în vedere actele dela dosar, susținerile acuzatului și declarațiunile lui Baciu Francisc și Elena Felcser, care prestând legiuitul jurământ, s'a stabilit intradevăr, că acuzatul a fost condamnat pe baza unor probe exagerate, căci acuzatul a dovedit prin acești martori că în timpul din acuză, în gara Copșa-Mică găsind noaptea un pachet cu obiectele incriminate, bănuind că cineva l-a pierdut, s'a dus în sala de așteptare, unde în prezența martorului Baciu Francisc, a întrebat toată lumea, al cu este pachetul, neprimind nici un răspuns, a venit cu trenul în Sibiu, unde orele fiind întârziate, n'a găsit pe nimeni, astfel că a fost nevoit a duce pachetul acasă, unde din cauza multiplelor ocupațiuni, a uitat în zilele următoare să-l predea stației Sibiu.

În urmă, soția sa Elena Felcser, în lipsa sa de acasă, căutând în saltarul mesei a găsit pachetul și crezând că este un dar al soțului. l'a desfăcut. Neplăcându-i l'a dus la Schetz, unde l'a vândut cu scopul de ași cumpăra un obiect mai folositor.

În baza celor de mai sus, Judecătoria a găsit că este cazul de a se aplica prevederile art. 446 al. 1. C. p. și în consecință a găsit revizuirea ca fondată, pronunțând sentința din dispozitiv.

Celelalte părți ale Sentinței se bazează pe textele de legi invocate mai sus.

Sibiu, la 4 Ianuarie 1929.

Judecător: (ss) Tr. Cernescchi

Copia prezentă e conformă cu cea dela dos. disciplinar No. 12—1933 și este definitivă.

Grefier: Popianoș (ss).

NOTA. Prin hotărîrea de mai sus se admite în principiu revizuirea unei sentințe dată de Tribunal

și confirmată de Curte pentru motivul că „a fost condamnat pe baza „unor probe exagerate“.

Revizuirea pentru acest motiv nicăderi nu o prescrie legea, nici în procedura penală nici în cea civilă.

Mai întâi ce se poate înțelege prin probe exagerate? Neprecizându-se ce se înțelege prin ele urmează a stabili aceasta prin deducțiuni.

Instanța de revizuire nu a putut înțelege prin probe „exagerate“ probe neconcludente, fiindcă astfel de probe nu pot fi reexaminat pe calea revizuirii, decât dacă s'a discutat mai întâi și admis în principiu pe baza art. 446 pt. 3. și numai dacă există „un novum“, adică o dovadă nouă sau fapt nou, care singure sau împreună cu probele administrate în cursul procedurii a cărei revizuire se cere, poate duce la schimbarea soluționării dată în această procedură.

Indicarea însă a punctului 1 de sub acest articol presupune că instanța de revizuire a înțeles prin probe „exagerate“ probe false vizate de acest aliniat.

Dar în acest caz cererea de revizuire nu trebuia admisă nici măcar în principiu până ce mai întâi nu s'ar fi dovedit existența acestor probe false prin sentință penală definitivă cum prescrie textual art. 451 proc. pen. sau măcar să se fi dovedit că această procedură nu s'a putut începe ori sentința condamnatore nu s'a putut da din altă cauză de cât lipsa de dovezi.

Ceace este mai nostim însă e împrejurarea că starea faptică nu este cu nimic modificată de instanța de revizuire, chiar cu martorii audiați de ea, fiindcă inculpatul a fost dat judecății și găsit culpabil pentru faptul că în calitate de conductor de tren găsind un pachet în timpul serviciului la revizia trenului nu l-a predat organelor C. F. R. din gara Copșa-Mică sau cel puțin celor din Sibiu, cum prescriu regulamentele administrative ale căilor ferate, ci s'a dus cu el acasă.

Pentru aceste fapte instanța penală din acțiunea publică principală l-a găsit culpabil pentru delictul de furt și pedepsit definitiv cu 1 lună închisoare trecând prin întreaga filieră a instanțelor de fond și recurs.

Instanța de revizuire fără ca prin probele administrate să schimbe starea faptică de mai sus cum am arătat, ci numai complectându-o cu amănuntul — că a întrebat în sala de așteptare a gării Copșa Mică al cui este pachetul și neprimind nici un răspuns l-a luat cu sine și dus acasă, de unde soția sa, care probabil este cea care a fost audiată ca martoră, l-a înstrăinat fără știrea acuzatului, această instanță de revizuire a găsit că faptul e nedovedit și scoțând din vigoare sentințele condamnatore, în lipsă de dovezi l-a achitat în baza art. 326 pt. 2. proc. pen.

Din cele mai sus arătate reese că nu probele administrate în procesul principal erau neconcludente, ci cele noi din procedura de revizuire. Pentru că pe de o parte pe declarația soției sale nu se putea pune nici un temel nu numai pentru că e sc

ție și deci cu posibilitatea de escludere dela jurământ conf. art. 222 pt. 1. pr. pen. ard. — dar mai ales pentru că singura a recunoscut că a înstrăinat acel obiect, de unde se deduce că există bănuială că ea însăși a comis infracțiunea ori este complice, protector sau tănuitor al autorului și deci, în mod obligator trebuia omisă dela jurământ în baza art. 221 pt. 1. din aceeași procedură. Și ce credință merită o declarație de martor fără jurământ? Mai ales în procedura de revizuire. Pe de altă parte faptul nou că acuzatul ar fi întrebat în sala de așteptare a gărei Copșa Mică a cui este pachetul și că n'ar fi primit nici un răspuns nu-i poate folosi la nimic. Dimpotrivă acest fapt nou scoate în evidență presupunerea că el a intenționat — a voit — a-și însuși acel obiect, întrucât nu în sala de așteptare, unde se aflau călători cari plecau cu trenul se putea găsi proprietarul pachetului pierdut în tren și găsit la revizie. Acest fapt departe de a presupune inocența indică mai curând o măsură de precauție în acoperirea faptei sale pentru cazul dacă va fi descoperită.

Iar când în acțiunea disciplinară pentru acelaș fapt acuzatului i s'a pus în vedere această deducție logică, a declarat că s'a dus și la jandarmi și aceștia i-ar fi spus să-l păstreze la el până ce se va afla autorul. Afirmatiune nedovedită, neconcludentă și neverosimilă, dar evidentă în a stabili zovăirea sa după ce se vede descoperit.

Poate cel mult calificarea faptului s'ar fi putut schimba și anume în locul delictului de furt pedepsit de art. 339 c. p. s'ar fi putut stabili — mai juridic chiar — delictul penal de art. 367 cod. pen., iar nu să se ajungă la achitare.

În acțiunea disciplinară însă nu a putut fi iehitat ca simplă urmare a acestei achitări din acțiunea penală, pentru că faptul de a nu se conforma regulamentelor c. f. r. și de a prejudicia administrația acestei instituțiuni constituie o infracțiune disciplinară destul de gravă și independentă de cea de drept comun.

Procedura penală ardeleană permite în mod destul de larg revizuirea, dar în acelaș timp a luat măsuri pentru ca sub măscă acestei proceduri să nu se violeze principiul autorității lucrului judecat, măsuri cari în speța de față n'au fost strict aplicate cum am demonstrat mai sus. Aceasta cu atât mai mult cu cât administrația C. F. R. nici nu se vede a fi citată în această procedură de revizuire, cerință esențială pentru a hotări în fond conform art. 461 proc. pen. ard. aplicabil și la Judecătoria conform art. 558 aceeași procedură.

Ilie V. Purdilă Magistrat Brașov.

Jurisprudențe la diverse legi

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. No. 2029/933 Președenția Al Peretz Consilier

Verificarea constatărilor Autorității Administrative de către instanțele de contencios.

Având în vedere că Curtea de Apel ca instanță de contencios administrativ era obligată potrivit

art. 1 din legea pentru contenciosul administrativ, ca la cererea reclamantului să verifice și să restabilească situațiunea de fapt, contra constatărilor și aprecierilor autorității administrative, deoarece ilegalitatea unui act administrativ poate rezulta și din greșita apreciere a faptelor din care actul își trage existența legală.

Că la cererea reclamantului Curtea verificând în fapt prin considerentele deciziei sale, învinuirile ce i s'au adus reclamantului prin raportul de anchetă întocmit de inspectorul general al Teatrelor, ajunge la concluzia că menționatul raport, nu conține aprecieri bazate pe constatări de acte sau mărturisiri, cu privire la lipsa de diligență în apărarea avutului sau intereselor Teatrului, cu atât mai mult cu cât, la dosarul cauzei nu se află declarația învinuitului așa că aprecierea faptului din raportul Ministerului, bazându-se numai pe o afirmație a sa, fără nici o probă, constituie un abuz de autoritate.

Că dar Curtea de Apel stabilind acest abuz de putere din partea autorității, prin constatări de fapt, trase din interpretare și aprecierea dată actelor și probelor administrate în cauză, care e de atributul ei suveran, prin aceasta n'a făcut decât să dea o justă aplicare textelor de lege, fără ca să comită vre-un exces de putere sau să denatureze vre-un act, așa că motivul II de casare e nefondat, iar recursul în totul urmează a fi respins, deoarece motivul I de casare în această situație devine fără interes.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III

Dec. No. 2130/933 Președenția Al Peretz Consilier

Acte de gestiune.

Având în vedere că prin acest motiv recurenții pretind că s'a violat și interpretat greșit art. 1 din legea contenciosului administrativ, prin aceea că faptul care a dat naștere litigiului este un act de autoritate administrativă care lezează drepturile unui particular, intimata lucrând cu autoritate de drept public și ca executare a legii iar nu un act de gestiune făcut de Primărie ca persoană juridică în administrația bunurilor sale.

Considerând că în conformitate cu art. 1 din legea contenciosului administrativ, oricine se pretinde vătămat în drepturile sale, printr'un act de autoritate administrativă, poate face cerere pentru recunoașterea dreptului său pe calea contenciosului administrativ.

Considerând că, prin act administrativ de autoritate se înțelege actul făcut de organele administrative, lucrând cu autoritate publică însărcinată cu executarea dispozițiilor prevăzute de legi sau regulamente.

Că, calea contenciosului administrativ, nu poate fi folosită de particulari în litigiile lor de drept privat, cu administrațiile publice pentru actele de gestiune pe care Administrația, întocmai ca și particularii, le face privitor la patrimoniul ei.

Că, întrucât, în speță, reclamantii prin cererea adresată instanței de contencios, tind a li se recunoaște un drept de proprietate, asupra unui bun de

care Primăria a dispus în virtutea dreptului de proprietate, ce pretind a avea asupra aceluși bun, în asemenea caz ea nu a lucrat ca putere publică în executarea unei dispozițiuni prevăzută de legi sau regulamente ci și-a executat dreptul său de administrație asupra domeniului său privat, făcând un act de gestiune, și prin urmare Curtea de Apel, cu drept cuvânt a scos din cadrul de aplicație a art. 1 din legea mai sus citată cererea făcută de recurenți și a respins-o ca fiind de rezortul instanțelor de drept comun.

Că judecând astfel Curtea n'a violat art. 1 din legea contenciosului administrativ și a făcut o bună aplicație a legii.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Dec. No. 1984/933 Președinția O. Băleanu Consilier
Daune Cominatorii în Contencios.
DELIBERÂND.

Având în vedere că în special din ultima parte a art. 8 rezultă că o autoritate urmează a fi obligată a plăti daune cominatorii, pentru neexecutarea unei deciziuni dată în contencios numai atunci când refuză executarea întocmai a acelei deciziuni, ceea ce înseamnă că atunci când o autoritate este obligată a repune pe un funcționar în funcțiunea de director, sub director, etc., pe care a avut-o în momentul când a intervenit actul de autoritate, nu poate fi obligată la daune cominatorii decât dacă se constată că deși funcțiunea de director sau sub-director etc., a devenit vacantă, totuși autoritatea n'a reîntegrat pe funcționar în acea funcție ci a numit un altul.

Că numai dacă funcționarul acceptă expres, printr'o cerere, de a fi reprimat într'o funcțiune inferioară aceleia din care a fost scos ilegal și dacă autoritatea refuză, numai atunci acea autoritate poate fi răspundătoare de daune cominatorii pentru neexecutarea deciziunii de reîntegrare a funcționarului, care a câștigat acțiunea în contencios.

Inalta Curte de Casație Secția III.

Dec. No. 110/933 Preș. Vesp. Erbiceanu cons.

Contencios administrativ. Acțiunile în contencios se pot introduce oricând. Excepții. Art. 4 face două excepții la acest principiu. Nu a derogat însă legiuitorul dela acest principiu în privința acțiunilor introduse în contra rezolvării negative, ci numai când rezolvarea este refuzată.

Având în vedere că acest articol pune principiul general că acțiunile în contencios se pot introduce oricând, în afară de două derogări și anume: a) când acțiunea ce atacă înlocuirea, mutarea sau punerea la retragere în contra legii de către funcționarul inamovibil legal numit, în care caz cererea se face în termen de 30 zile libere dela publicarea actului atacat în Monitorul Oficial și b) când acțiunea este îndreptată în contra refuzului de a rezolva o cerere adresată de un particular autorității administrative, în care situație cererea în justiție se face în termen de 30 zile libere socotite dela expirarea unui termen de 30 zile acordat dela în-

registrarea cererii la autoritate, în vederea rezolvării cererii.

Considerând că față de aceste dispozițiuni, rezultă că dela principiul general, că acțiunea în contencios se poate face oricând, *legiuitorul nu a derogat și în privința acțiunilor introduse în contra rezolvării negative a cererii particularului; că o atare rezolvare constituind un act administrativ de autoritate, urmează că potrivit principiului general el poate fi atacat oricând prin acțiunea în contencios.*

Considerând că întrucât în speță obiectul acțiunii este refuzul Ministerului de a satisface favorabil cererea sa referitoare la acordarea primei gradații, urmează că această soluțiune negativă dată cererii sale, față de cele expuse mai sus, poate fi atacată cu acțiune în contencios oricând.

Că instanța de fond, stabilind în acelaș sens, că introducerea acțiunii de față, potrivit legii, nu este îngădită de nici un termen, prin aceasta a făcut o justă interpretare a textului citat, astfel că primul motiv de casare este nefondat.

Inalta Curte de Casație S. III.

Dec. No. 116/933 Preș. Vesp. Erbiceanu cons

Corpul didactic. Gradații. Spor de salariu. Potrivit legii din 31 Decembrie 1930 și a legii excepționale din 1932 pentru gradațiile recunoscute ale corpului didactic nu se pot acorda sporurile de salarii aferente.

Considerând că legiuitorul în scop de a degreva bugetul Statului prin legea pentru reducerea lefurilor, salariaților publici și înființarea unui impozit pe lefurile acestea stabilite prin contracte, publicate în Monitorul Oficial No. 296 din 31 Decembrie 1930, a edictat prin art. 4 că în afară de alocațiile prevăzute în el, în cursul anului 1931 nu se mai acordă nici un drept de gradații, iar prin legea excepțională relativă la numirile și înaintările în funcțiuni publice în anul 1932, a prevăzut în art. 5 că orice înaintare ce s'ar face în cursul anului 1932 sub orice titlu, nu dă dreptul nici în prezent nici în viitor pentru anul 1932 la nici o diferență de salariu, iar cel înaintat va primi pentru acest an salariul funcțiunii pe care a avut-o anterior înaintării și că gradațiile membrilor corpului didactice, precum și acelea a ori căror categorii de funcționari sunt considerate ca înaintări periodice și sunt supuse dispozițiunii de mai sus.

Că din dispozițiunile clare ale acestor două legi reese că *în cursul anului 1931 și 1932 nu se acordă nici o diferență de salariu pentru gradațiile recunoscute corpului didactic.*

Că Curtea de Apel stabilind că intimatului i se cuvine sporul de salariu, aferent primei gradații cu începere dela 1 Ianuarie 1931, prin aceasta a săvârșit și exces de putere.

Că dar, față de considerațiunile expuse mai sus rezultă că ambele chestiuni prin acest motiv de casare sunt fondate și prin consecință recursul urmează a fi admis, deciziunea casată, iar în fond

pentru aceleași considerații acțiunea în contencios introdusă de intimat a fi admisă în parte, în sensul de a i se recunoaște dreptul la prima gradăție cu începere dela 1 Ianuarie 1931, fără spor de salariu.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Dec. No. 201/933 Președintele Vesp. Erbiceanu cons.

Contencios administrativ. Refuz de a plăti salariul. Act de autoritate. Legea timbrului art. 5 p. II. Plata salariului fiind un accesoriu al acțiunii în contencios acțiunea este suficient timbrată conf. art. 5. p. II. din legea timbrului.

Considerând că refuzul unei administrațiuni: Stat, Județ sau Comună, de a plăti unui funcționar public salariul convenit după lege — fie și pe un timp determinat — este un act administrativ de autoritate deoarece administrațiunea se comportă în atare caz cu autoritate de drept public și ca organ de executare al legii iar nu ca persoană juridică lucrând în cadrul obligațiilor sale contractuale sau izvorâte din delictе ori quasi-delictе.

Că astfel fiind și întrucât în speță Ministerul de Interne a refuzat plata salariului intimatului funcționar public, pe timpul cât a fost lăsat în disponibilitate, prin aceasta a săvârșit un act de autoritate și deci, bine Curtea de apel a admis acțiunea în contencios a intimatului.

Că, prin reîntegrarea intimatului în serviciu pe ziua de 1 Octombrie 1931, Ministerul de Interne a recunoscut că reclamantul a fost lăsat fără serviciu din greșala sa timp de 22 luni și că reîntegrarea în serviciu a lui Marcu Ioan trebuie considerată ca legal făcută la data scoaterii sale fără motiv din funcțiune, adică la 1 Ianuarie 1930, dată la care urmează a i se plăti și salariul la care avea drept, și deci Curtea obligând pe Minister să plătească intimatului salariul tocmai dela această dată n'a comis nici un exces de putere sau o violare de lege, așa că și din acest punct de vedere motivul I. de casare este neîntemeiat;

Considerând că în speță, pretențiunea cu privire la salariu fiind un accesoriu legal al acțiunii în contencios, prin care s'a cerut de către intimat să i se recunoască pe ziua reîntegrării (1 Octombrie 1931) gradul avut la 31 Decembrie 1929 și să i se respecte vechimea în serviciu, — acțiune care este suficient timbrată, în atare situațiune cu drept cuvânt și fără a viola vre'un text de lege Curtea de Apel a decis că acțiunea e suficient timbrată numai prin aplicarea timbrului cerut de art. 5 par. II din legea timbrului, — neputându-se percepe nici un alt timbru aparte.

Inalta Curte de Casație Secția III.

Dec. No. 1155/933 Preș. C. Crăciunescu cons.

Gardian public. Angajament. Reînnoirea lui. Nu se poate face tacit. În timpul angajamentului este funcționar stabil.

Considerând că art. 112 din legea pentru organizarea Poliției Generale a Statului stabilind modul de recrutare a gardienilor publici prevede că aceștia, la intrarea în corp vor semna un angaja-

ment de trei ani în care timp nu vor putea fi îndepărtați din serviciu decât în condițiunile anume prevăzute în acest text, iar al. ultim mai prevede că asemenea angajamente se pot reînnoi în aceleași condițiuni;

Considerând că acest text vorbind despre reînnoirea angajamentului presupune în mod virtual și condițiunea respectării formalităților prescrise pentru recrutare, adică semnarea din nou a angajamentului din partea gardianului, însă nici acest text nici altul din lege nu vorbește despre reînnoirea angajamentului în mod tacit, ceiace nu poate avea aplicațiune cu privire la contractele administrative în a căror categorie intră și angajamentul semnat de gardieni publici.

Considerând de altă parte, că este în afară de orice discuțiune, că angajamentul semnat, îi conferă gardianului pe tot timpul duratei celor 3 ani, toate drepturile stabilite de art. 112 citat deci și acela al stabilității în funcțiune din care nu poate fi îndepărtat decât în condițiunile legii, odată însă expirat, gardianul își pierde această calitate și prin urmare și drepturile inerente funcțiunii;

Că astfel fiind și întrucât în speță este constant că la data îndepărtării intimatului, angajamentul acestuia nu era expirat în atare situațiune cu drept cuvânt și fără a viola vre'un text de lege Curtea de Apel a decis că intimatul are stabilitate în serviciu.

Că, dar și motivul IV de casare e neîntemeiat, așa că recursul urmează a se respinge ca atare.

Inalta Curte de Casație Secția I.

Dec. 233,934 Preș. Al. Iuca preș.

Act de paupertate. Indicarea procesului pentru care a fost eliberat. Condiție esențială.

În dosarul cauzei, nu există pentru dovedirea sărăciei recurentului care a introdus recursul ca pauper, decât certificatele Nr. 565—1929 al Primăriei Comunei Crucea de Piatră și No. 1848 (1929 al Primăriei Comunei Călugăreni—Vlașca, cum și certificatele No. 933—1929 și No. 934 din 1929 al percepției fiscale circ. 30 Călugăreni—Vlașca, dar prin nici unul din aceste certificate nu se specifică procesul pentru care ele s'au eliberat recurentului.

Recursul a fost anulat ca netimbrat.

Este neapărat necesară arătarea procesului pentru care a fost eliberat un act de sărăcie, pentru ca partea să beneficieze de scutirea dela plata taxelor de timbru deoarece art. 23 al. final din legea timbrului prevede, că certificatul de sărăcie nu poate servi decât în procesul pentru care a fost eliberat; iar verificarea acestei condițiuni a legii, instanțele judecătorești nu o pot face, dacă în certificatul de sărăcie nu se face mențiunea amintită și care în speță lipsește.

Astfel fiind, urmează ca în speță, recurentul nu poate beneficia de scutirea de plata taxelor de timbru și întrucât el — deși legal citat pentru termenul de azi — nu s'a prezentat pentru ca astfel să remedieze această lipsă, sau să justifice plata taxelor de timbru conform art. 42 din legea timbrului și 57 din legea accelerării, recursul său trebuie anulat.

Dreptul individului de a nu suferi și justiția internațională.

— Sfârșit —

Iată-ne ajunși la concepțiile în vigoare. Pentru noi suveranitatea e forța pusă în serviciul dreptului spre binele colectivității, iar statul organizația investită cu această suveranitate, organizația care ne permite desfășurarea tuturor energiilor și ideilor.

În pofida acestei evoluții frumoase din interiorul statelor, suveranitatea s'a transformat prea puțin la exterior. Ea continuă și azi, a se îngriji de prestigiul ei. Se interesează foarte puțin de dreptate. În cazurile, însă, unde li se pare că, supunându-se judecății unor instanțe internaționale, ar câștiga sau unde astfel de instanțe le inspiră încredere, statele preferă calea dreptății aceleia a războiului. Dacă mai adăugăm că epoca postbelică a avut norocul de a fi leagănul a două experiențe mari atunci tabloul ideilor e complet. Experiențele le cunoaște fiecare: pe de o parte colectivismul rusesc, pe de altă parte începutul de organizare a comunității internaționale sub egida Societății Națiunilor. Colectivismul rusesc încearcă să creeze substratul material necesar fiecărui pentru desvoltarea sa fizică și intelectuală. Metoda e: coordonarea eforturilor într-o organizare rațională. Faptul că această experiență a fost atât de mult pomenită își află aplicația în frica noului. Astăzi însă fiecare e obligat să recunoască că acțiunile sovietelor pentru organizarea păcii internaționale — vezi numeroasele ei acorduri de neagresiune — au contribuit în mare măsură la limpezirea atmosferei creând un regim prielnic rezolvirii conflictelor pe calea dreptului.

Cealaltă experiență tinde și ea pe două căi să înlăture noțiunea de suveranitate. În scopul de a asigura un regim propice păcii și dreptului între state, Societatea Națiunilor încearcă mai întâi să organizeze comunitatea internațională prin substituirea noțiunii de suveranitate pe aceia de solidaritate și comunitate de interese. Pe această cale e puternic sprijinită de interdependența, care se afirmă tot mai mult în raporturile externe ale statelor. Alt mijloc de care izează instituția dela Geneva e organizarea de instanțe internaționale cum e Curtea permanentă de justiție internațională, cum sunt tribunalele arbitrară, comisunile de conciliație și de anchetă.

Statele dispun astfel de instrumente de rezolvire pacinică a conflictelor. Dacă nu izează de ele vina e a lor, adevărat a guvernanților lor.

Coincidența bizară face ca acești guvernanți să fie de cele mai multe ori și azi conducători unici, iar psihologia pretinde că actele unui astfel de om — puterea e meduza care vrăjește, — sunt sau izbucniri de capriciu sau efluvii unei inteligențe creștitoare. Cazul din urmă e rarissim. Și e curios că în 6000 de ani de istorie omenească toate războaiele mari, catastrofe omenești să se lege de un singur nume. Amintesc doar de Alexandru, Cesar, Napoleon și Wilhelm și sângele pe care au făcut să curgă pe lângă celelalte mizerii și boli, tovarășii fideli ai războaielor.

Intrebări se impun. Cum se poate ca un singur om să-și bată joc în felul acesta de semenii săi? Care e harul cel ceresc care-l inspiră, călăuzește și protejă? Oare gemul omenească nu are destui inamici în variatele și multele

boli trupești și sufletești încât să fie nevoie pentru „primenirea“ lui și de descreierați, criminali în masă?

Credem că a sosit timpul să punem sfârșit activității acestora și dacă se poate să prevenim existența lor. Mijloacele sunt multe. Cităm doar democrația constituțională, când e sinceră. Mulți sunt contra ei pentru motivul că motorul acțiunilor mulțimii e puterea cuvântului. Ori acest cuvânt poate îndruma la crimă și masa execută. Nu-i însă mai puțin adevărat că prin cuvânt să se ceară jertfirea de sine și mulțimea să se execute cu acelaș elan cu câtă pasiune ar executa crima.

Într'un regim de sinceră democrație constituțională, unde fiecare are dreptul să-și spună gândul și datorită să-și mărturisească conștiința de credință, într'un regim unde astfel libertatea gândului și a credinței e asigurată, înflorirea neamului e posibilă; numai aci forțele vii ale neamului și individului pot să nască, să crească și să se înmulțească. Singur acest regim prin contradicție în judecări, prin ciocnirea de credințe poate exprima voința nefalsificată a națiunii. Într'un astfel de regim întâlnim voința liberă, răspunderea actelor sale, demnitate, muncă și solidaritate. El este premisa logică a unei conștiințe clare despre comunitatea de interese dintre neamuri. El poate salva bunurile civilizației, poate susține interdependența și cimentă progresul și solidaritatea dintre popoare în vederea combaterii dușmanilor neamului omenească cum sunt bolile și — războiul.

E locul aci să ne ridicăm cu toată violența în contra acelei doctrine criminale care consideră că singur războiul menține virtuțile de progres într'un popor. Această concepție e încă scuizabilă în gura și în mintea unui cazon, furnizor de arme sau speculant la bursă, dar e cu atât mai mult de condamnat în gura și în mintea unui om de stat. E înimaginabil cum un om poate crede că proimpotenți intelectuali sau spiritali notorii, iar „flecarii“ de Atenieni, cari nu se gândeau la războiu, dar știau să se apere, au creat cele mai mărețe monumente artistice și spirituale.

Nu ne facem iluzii asupra extirpării războiului și acceptăm din capul locului că e quasi imposibil să-l înlăturăm complet. De aceea nu trebuie numai decât să trăim în epoca lui Hitler sau a lui Mussolini. Putem însă pretinde guvernelor noastre ca să insereze în constituție un text prin care să se interzică războiul agresiv. Pilda ce o dă constituția Spaniei în privința aceasta e sugestivă. Mai putem cere guvernanților noștri că în aplanarea unui conflict extern sau în urmărirea drepturilor și intereselor la dispoziție înainte de a recurge la soarta costisitoare și dubioasă a armelor. Aceste cuvinte sunt juste și legitime fiindcă dreptul individului de a nu suferi e sfânt și inviolabil!

În interior, statele să fie așa dar constrânse de supușii lor la adoptarea unei politici de armonie socială, națională și internațională. În exterior, în cadrul comunității statelor, să se organizeze o putere, fie și numai morală, superioară statului.

O grijă deosebită trebuie să consacram administrării justiției internaționale. Așa cum funcționează până în prezent ea nu corespunde întocmai scopului propus.

Într'adevăr, constatarăm că o forță fizică superioară statului, o forță a comunității internaționale încă nu există. Lipsește și vigoarea ideii de dreptate între nea-

muri, ideile care să suplinească forța fizică. Trebuie așa dar să convingem statele că interesul lor e să uzeze de căile dreptății și nu de acelea a războiului. Pentru aceea să ne mărginim la organizarea de tribunale arbitrare constituite de doi judecători din partea părților, cari se alege pe al treilea judecător, pe arbitru. Normele după care să tranșeze tribunalul astfel constituit, conflictul dintre părți, să asigure deplina obiectivitate și imparțialitate. Arbitrajul pronunțat să respecte principiile de drept internațional și numai acolo unde aceste ar lipsi, ele să fie suplinite prin bunul simț: ex aequo et bono. În felul acesta s'ar crea o jurisprudență internațională extrem de importantă întrucât, ajutată fiind și de doctrină, ea ar ține pas cu timpul în soluționarea conflictelor reflectând principiile în vigoare și completând golurile dintre ele.

Metoda codificării, indicată de unii autori ca cea mai adecvată trebuie s'o respingem. Viața internațională se află chiar în epoca actuală într'un proces de evoluție spirituală încât ar fi dezastruos pentru desfășurarea ei să o anchilozăm în niște forme rigide cari azi ne par a corespunde idealului, dar care mâine ar putea stânjeni orice dezvoltare.

Scopul urmărit de organizarea și buna administrare a justiției internaționale este să garanteze individului un regim de liberă dezvoltare psihică și fizică, și să-i asigure dreptul de a nu suferi. Statul ca organizație de drept a națiunii, trebuie să evite cu orice preț ca supușii săi să fie pecetluiți de supuși unui stat criminal, unui stat agresiv și care nu-și ține cuvântul dat, nici nu-și îndeplinește angajamentul luat. Statul pretinde ca individul să se poarte corect: individul e în dreptul său să ceară statului să nu fie criminal.

R. C. MIRCESCU

RECENZII

Legea asupra proprietății literare și artistice. Comentată și adnotată de Dnii Barbu I. Scodăcescu, Judecător, Președinte la Tribunalul Ilfov, Dumitru I. Devesel, avocat și Const. N. Duma, Judecător Președinte la Tribunalul Ilfov, cu o prefață de Dl Const. G. Rătescu, Președinte la Inalta Curte de Casație și Justiție, este o lucrare de deosebită valoare și de real folos apărută în anul acesta și este cu atât mai interesantă, cu cât tratează o materie în care s'a scris mai puțin, așa că cu drept cuvânt se poate spune, că lucrarea de față constituie o „noutate“.

Autorii, pe lângă un impresionant număr de jurisprudențe române și străine, sub titlu de „observațiuni“, la fiecare articol, aproape, fac un comentariu al materiei și un remarcabil studiu de drept comparat, sprijinit pe un bogat material de doctrină exprimată cu deosebită metodă și claritate.

Pe cât este posibil în cadrul unei mici recenzii, ne facem o plăcută datorie și anume în interesul cititorilor, să arătăm cât de puțin, din valoarea lucrării domniilor lor.

Autorii tratează *natura juridică a dreptului de autor* și nu se mărginesc să enumere diferitele păreri emise în această foarte contraversată chestiune, ci ne prezintă, în amănunt, argumentele ce susțin acele opinii cum și criticele aduse, făcând trimitere la un însemnat

număr de autori și trec apoi la sistemul legii românești și precizează că legiuitorul nostru a asimilat dreptul de autor cu un drept de proprietate, în care trebuie să distingem un îndoit drept: un *drept moral* și un *drept pecuniar*.

Autorii ne spun, că ceea ce stă la baza dreptului de autor și aceea ce legea protejează, este „*ideia de creație*“, de efort intelectual, de originalitate și astfel caracteristica dreptului de autor este forma în care autorul și-a îmbrăcat gândirea și deci obiectul dreptului de autor, nu constă, nici în subiectul operei și nici în obiectul material. În această ordine de idei, ni se enumără diferitele feluri de opere protejate de lege cu mare lux de detalii.

Autorii sub articolele respective ale legii, se ocupă cu dreptul de urmărire al creditorilor asupra operei autorului și examinează chestiunea sub toate aspectele ei, arătând când opera, și în ce măsură poate face obiectul execuțiunii, iar mai departe tratează, cu multă precizie materia contractului de editură suplind în mare parte, în această privință, lacuna legii, și au îmbogățit în mare măsură literatura noastră juridică referitor la această chestiune.

În comentariul lor, autorii oferă cititorului un bogat material de doctrină, în privința atingerii dreptului de autor, după natura și felul operei și evident al sancțiunii violării dreptului și tot astfel referitor la drepturile colaboratorilor arată întinderea dreptului acestora, conform activității lor în creațiunea operei.

Ca anexe ni-se dă Convenția dela Berna, asupra protecției operelor literare și artistice din 9 Septembrie 1886, cu modificările ulterioare, precum și în traducere legile franceză, italiană, polonă, cehoslovacă și jugoslavă asupra dreptului de autor.

Dnii Barbu Scodăcescu, Dumitru Devesel și Const. Duma, au dreptul la mulțumirile tuturor juriștilor pentru munca la care s'au supus spre folosul tuturor și îi felicit, cu toată sinceritatea, pentru izbânda deplină pe care au dobândit-o. Opera Dlor, în felul cum se prezintă, este absolut necesară, oricărui magistrat și avocat spre a o ceti, fiind vorba de o lege de unificare și a o consulta în primul rând, la ivirea unei spețe din această materie.

A. U.

Legea conversiunii pe înțelesul tuturor.

(Legea și Regulamentul pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane în lumina dreptului comun din Transilvania, de Dr. Mihai Velciu directorul contenciosului băncii „Albina“ Sibiu

Lucrarea aceasta a dlui Dr. Velciu, care mai este și redactorul-șef al Revistei Economice din Sibiu, a apărut nu de mult în ediția și sub egida „Solidarității asociația băncilor din Ardeal și Banat (Tipografia „Dacia Traiana“ din Sibiu).

Numeroasele comentarii care au fost puse în comerț la scurt interval după promulgarea celei mai noi legi de conversiune (7 Aprilie 1934) sunt în genere tratate vaste doctrine destinate îndeosebi specialiștilor cari trebuie să rezolve subtile controverse juridice puse de noua lege.

Un *îndreptar practic* care să fie accesibilă nu numai magistraților și avocaților, dar și marelui masă de debitorilor și creditorilor, și care să trateze complexa materie a reglementării datoriilor în lumina dreptului comun din Ardeal, nu există printre produsele tiparului românesc.

Aceasta lacună este menită să o suplinească lucrarea dlui Dr. M. Veliciu, lucrare, care fiind scrisă clar, ușor, în stil frumos juridic, și tratând legea și regulamentul sub aspectul practic va servi drept făclie la lumina căreia oricine se va putea ușor orienta în labirintul paragrafelor — de multe întortochiate și confuze — ale legii conversiunii.

Dintre legile excepționale confecționate în epoca postbelică legile de conversiune au — din cauza caracterului lor cazuistic — cea mai grea structură și deci sunt foarte greu de consultat.

Cele mai multe dintre aceste legi postbelice printre care și legile conversiunii nu țin socoteală de instituțiile specifice din părțile ardelenne (cum este de pildă cartea funduară) și din acest motiv înțelegerea și aplicarea lor aici în Ardeal este îndoit de grea. Și de acest cur regretabil nu este lipsită nici legea nouă a reglementării datoriilor.

O lucrare de drept scrisă de un eminent jurist cunoscut nu numai al dreptului din Ardeal — rămas încă neunificat, — dar și al legilor din vechiul regat, o punere în concordanță a legii cu dreptul nostru provincial, are pentru noi ardelenii o neprețuită valoare practică.

Dl Dr. Veliciu înlesnește interpretarea legii și prin arătarea jurisprudenței care s'a dezvoltat în jurul dispozițiilor controversate din legile de conversiune anterioare, dar preluate de noua lege și deci cu putere de aplicație și sub regimul noiei legi.

Dl Dr. M. Veliciu fiind jurisconsultul celui mai mare institut financiar din Ardeal și având o îndelungată practică advocațională în materie bancară, observațiile d-sale sunt nu numai juridice, dar sunt în deosebi sudate în focusul acestei practice și toate dispozițiile legii sunt examinate și în lumina afacerilor de bancă.

Astfel de exemplu nicăiri nu am aflat o atât de plastică și sintetică expunere a problemei cambiale așa cum ea este pusă de noua lege a conversiunii (cum și când trebuiesc protestate și improcesuate cambiile, consecințele de drept ale acestor acte etc.) și este de reținut că această problemă este cea mai delicată și cea mai puțin clară în legea reglementării datoriilor.

Tot pentru a ușura uzul practic al legii, autorul intercalează textul regulamentului în acel al legii, astfel că după fiecare articol de lege urmează imediat articolul corespunzător din regulament.

În „Instrucțiuni“ care urmează după textul legii și regulamentului, ni se dau mai multe exemple practice cu privire la calcularea ratelor care sunt de plătit după reducerile operate de noua lege.

Calcularea ratelor de plată reclamă cunoștințe temeinice de matematician versat, pe care nu le pot avea nici advocații, nici magistrații și nici părțile direct interesate (afară doar de funcționarii contabili de bancă). Operația aceasta migăloasă și complicată este înlesnită prin *tablourile*, care ne arată ratele de plată după orice capital, atât la creanțele agrare, cât și la cele urbane și în rubrică separată pentru creanțele agrare din Bucovina, (pentru scadențele din 15 Nov. 1934, 15 Mai 1935, 15 Nov. 1935 și 15 Mai 1936, și pentru ratele următoare).

Tabloul II ne indică *procentuajul creanțelor* reduce și rămase neamortizate după plata diferitelor rate.

În anexa dela sfârșitul tratatului autorul ne dă un sugestiv tablou al fazelor prin care au trecut după unire

dobânzile legale și maxime precum și scontul Băncii Naționale, la care este raportată dobânda legală și convențională.

Cu toate că lucrarea dlui Dr. M. Veliciu este chiar după definiția d-sale un îndreptar practic accesibil tuturor, totuși dsa nu neglijează nici aprecierile și criticile de ordin științific teoretic, unde astfel de critici sunt indispensabile pentru o desăvârșită interpretare a legii.

Astfel pornind dela ideea salvării intereselor creditorilor și ale creditului în genere, și mai departe dela nestrămutata convingere, că într'un stat de drept *ideia legalității* — singurul temel indestructibil al consolidării, — reclamă stricta *respectare a Constituției* țării de către toți factorii din stat, și deci o perfectă concordanță între pactul nostru fundamental și dispozițiunile legilor comune, — ne arată toate acele dispozițiuni din noua lege care — după părerea d-sale (pe care o împărțim și noi), sunt *anticonstituționale*.

Deși autorul adoptă părerea generală, că *noua lege a conversiunii va trebui să fie — în interesul superior al economiei naționale — ultima lege de conversiune*, — totuși nu poate admite ca dispozițiuni anticonstituționale să formeze baza solidă a reglementării datoriilor.

Tot așa de prețioasă este evidențierea acelor dispozițiuni din *regulament*, care sunt în flagrantă contradicție cu textul precis al legii, și care prin urmare nu vor putea fi luate în considerare în practica judecătorească.

Este un prost obicei legislativ la noi, că regulamentele, pe care le elaborează puterea executivă cu scopul de a înlesni aplicarea legilor, conțin adeseori dispozițiuni diametral opuse celor din lege, și astfel în loc să înlesnească, dimpotrivă, îngreunează în mare măsură punerea în aplicare a legilor.

Comentariul propriu zis al dlui Dr. Veliciu urmează precis împărțirea (economia) legii, astfel că orientarea este ușoară și cu ajutorul tabelelor oricare debitor sau creditor va putea să soluționeze „cazul“ sau chiar și fără consultație advocațională.

Se cuvine să spunem un cuvânt bun și despre conducerea „Solidarității“, care în luptă crâncenă ce a avut de susținut în legătură cu avalanșa de legi conversioniste, apărând interesele institutelor financiare din părțile ardelenne și hănățene, a apărat ideea de economie în aceste părți ale țării și interesele economice mai largi ale celei mai bogate provincii, ca parte integrantă din economia generală a țării întregite. „Solidaritatea“ a susținut totdeauna principiul că *oricare bruscare a intereselor ardelennești, este o violare a intereselor generale ale țării întregi!*

În îndeplinirea acestei frumoase misiuni „Solidaritatea“ a patronat nu numai numeroase întruniri de protest în contra legilor bolșevizante, dar a adus și mari jertfe materiale pentru redactarea și editarea unor opere de însemnată valoare practică, cum sunt broșura dlui I. Olteanu, secretarul Solidarității despre rolul național al băncilor ardelenne, apoi „Îndreptarul practic“ al legii conversiunii elaborat în deosebi pentru bănci de dl Dr. Mihai Veliciu, și acum pe urmă judicioasa lucrare de față scrisă de aceleași autor, lucrare pe care am crezut că este în interesul marelui public, să o pun în evidență prin recenziile de față.

Dr. IOACHIM TOLCIU, avocat